

veus

contra el tràfic de dones

4

tardor/hivern 2007

protecció o contraprestació?

... assure d'entre dans vos foyes, vster argent...
nonoquet m'a adoupi les porsels suivantes; or, j'a
n'empêche de vous le faire connaître parce qu'elle
pour le gage de votre bonheur à venir. » Génie
j'ai sacrifié mes droits aux intérêts de la patrie, et
me suis servie de la souveraineté et poignante de l'
d'Albi; ce qui a été consenti par toutes les puissances
veuille faire connaître le nouvel état de choses
habitues et le choix que j'ai fait de leur être par
d'aujourd'hui, en considération de la douceur de leurs mœurs
et de leur climat, dit-y leur qu'ils seront l'objet de

me suis servie de la souveraineté et poignante de l'
d'Albi; ce qui a été consenti par toutes les puissances
veuille faire connaître le nouvel état de choses a
habitues et le choix que j'ai fait de leur être par
d'aujourd'hui, en considération de la douceur de leurs mœurs
et de leur climat, dit-y leur qu'ils seront l'objet de
de mes plus vifs intérêts. »
les vicissitudes humaines ont conduit l'empire royal
au milieu de vous, et son choix vers le doux parachever.
assure d'entre dans vos foyes, vster argent...
nonoquet m'a adoupi les porsels suivantes; or, j'a
n'empêche de vous le faire connaître parce qu'elle
pour le gage de votre bonheur à venir. » Génie
j'ai sacrifié mes droits aux intérêts de la patrie, et j'a
me suis servie de la souveraineté et poignante de l'île
d'Albi; ce qui a été consenti par toutes les puissances
veuille faire connaître le nouvel état de choses, a
habitues et le choix que j'ai fait de leur être par
d'aujourd'hui, en considération de la douceur de leurs mœurs
et de leur climat, dit-y leur qu'ils seront l'objet de
de leur...
au milieu de vous, et son choix vers le doux parachever.
assure d'entre dans vos foyes, vster argent...
nonoquet m'a adoupi les porsels suivantes; or, j'a

projecto
ESPERANZA

La revista **VEUS contra el tràfic de dones** és una eina de comunicació que amb la participació de les dones víctimes d'aquest delictes, els tècnics i agents socials implicats, ens permet informar, sensibilitzar, denunciar i aportar propostes per a incidir sobre la realitat del tràfic de persones amb finalitats d'exploració.

sumari

1--- Editorial: Hi ha protecció real per a les víctimes del tràfic?

2--- La nostra experiència: La denúncia no garanteix el permís de residència

4--- Veus del nostre país: Pot una víctima de tràfic obtenir asil?

6--- Notícies

9--- Parlant en xifres

10-- Veus del món: Itàlia, passos per a combatre el tràfic de persones

12-- Amb veu pròpia: Els lents passos cap a la regularització

15-- Pas a pas: Permís de residència per col·laboració amb les autoritats

Proyecto ESPERANZA
R.R. Adoratrices
Apartat Postal 50.905
28080 Madrid
Tel. 91 378 01 93
Fax 91 378 21 44
e-mail: voces@proyectoesperanza.org
Web: www.proyectoesperanza.org

Consell editorial i coordinació:
Proyecto ESPERANZA
Edició i coordinació: Carmen López
Directora d'art i disseny gràfic:
Maribel Vázquez
Traducció: M. Mercè Farràs
Il·lustració de portada: Luis Bravo
Impressió: Iarriccio Artes Gráficas
Dipòsit legal: M-6944-2006

TRÀFIC DE PERSONES ÉS:

“La captació, el transport, el trasllat, l'acollida o la recepció de persones, recorrent a l'amenaça o a l'ús de la força o a altres formes de coacció, al rapte, al frau, a l'engany, a l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o a la concessió o recepció de pagaments o beneficis per a obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre una altra, amb finalitats d'exploració... Inclourà l'exploració de la prostitució aliena o altres formes d'exploració sexual, el treball o el servei forçat, l'esclavitud o les pràctiques anàlogues a l'esclavitud, la servitud o l'extracció d'òrgans”.

(Protocol per a Prevenir, Reprimir i Sancionar el Tràfic de Persones, Especialment Dones i Nens. ONU 2000)

Proyecto ESPERANZA permet la reproducció total o parcial dels textos sempre que es citi la seva procedència i, si escau, el nom de l'autora o de l'autor. Proyecto ESPERANZA pot no compartir les idees expressades en els articles firmats.

hi ha protecció real per a les víctimes del tràfic?

Al nostre país, les persones que pateixen el tràfic amb finalitats d'exploració són en la immensa majoria persones d'origen estranger. La situació que viuen en haver estat víctimes d'un delictes es veu agreujada en aquests casos perquè en un percentatge molt alt es troben al país de destinació en situació administrativa irregular.

En els casos de tràfic de persones, la causa que la víctima del delictes es trobi en situació il·legal al país obeeix majoritàriament al fet que ha estat captada i traslladada al lloc de destinació intencionadament per algú (persona individual o grup de persones) amb la finalitat de ser sotmesa a una situació d'exploració.

La infracció de la normativa d'estrangeria els limita l'accés a multitud de drets i pot comportar l'obertura d'un expedient sancionador, que acabi decretant l'expulsió de la persona al seu país d'origen. Això pot portar la persona a haver d'enfrontar represàlies per part dels i les traficants o també pot produir situacions de "retràfic".

En aquest número de la revista **Veus contra el tràfic de dones**, *Protecció o contraprestació?*, analitzem de forma crítica sota quines condicions i en quins casos es concedeix a Espanya la possibilitat d'obtenir permís de residència a les persones que han estat objecte del delictes, a través de la Llei orgànica sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, i/o de la Llei d'asil.

Al mateix temps, hem volgut aprendre de l'experiència d'altres països i ens hem fixat en concret en la legislació italiana, que ofereix una resposta més d'acord amb el respecte i la garantia de protecció dels drets humans. Els testimonis de les víctimes ens evoquen els obstacles i les limitacions administratives que aquestes viuen després d'haver sortit de la situació de tràfic per refer la seva vida i el seu projecte migratori. La reflexió que ens susciten fa que ens qüestionem la resposta insuficient que l'Estat espanyol dona actualment a les víctimes del tràfic, quan la seva principal obligació seria respectar, garantir el respecte i protegir els drets humans de les víctimes.

La DENÚNCIA no garanteix el permís de residència

En les dones víctimes de tràfic solen convergir dues situacions jurídiques que condicionen la seva capacitat de recuperació i les seves possibilitats de desenvolupament personal: són víctimes d'un delictes i es troben en el nostre país com a immigrants en situació irregular. En aquest article Proyecto ESPERANZA reflexiona sobre l'accés a un permís de residència per circumstàncies excepcionals.

L'any 2000 es va introduir per primer cop en la Llei d'estrangeria l'article 59, titulat "Col·laboració contra xarxes organitzades". La inclusió d'aquest article va suposar un avenç important, ja que disposa que les persones que hagin estat víctimes d'un delictes de tràfic il·lícit d'immigrants o de tràfic amb finalitats d'explotació poden obtenir un permís de residència per circumstàncies excepcionals, o ajuda per al retorn voluntari al seu país d'origen, sempre que denunciïn o col·laborin amb les autoritats en la desarticulació d'una xarxa criminal organitzada.

A partir de la seva entrada en vigor, va caldre temps per aclarir els passos per a la seva aplicació efectiva. Avui en dia encara hi ha problemes d'interpretació i diferents aplicacions segons les diferents províncies i comunitats autònomes.

No expulsió amb condicions

L'article 59 estableix que una persona que es trobi en situació administrativa irregular a Espanya podrà quedar exempta de responsabilitat administrativa i no ser expulsada del país, sempre que es compleixin dos requisits. Primer, que hagi creuat la frontera de manera irregular o es trobi en situació irregular per haver estat "víctima, perjudicada o testimoni d'un acte de tràfic il·lícit d'éssers humans, immigració il·legal, o de tràfic il·lícit de mà d'obra o d'explotació en la prostitució". Segon, que denunciï davant les autoritats competents els autors o cooperadors d'aquest tràfic i col·labori amb els funcionaris de la policia, proporcionant dades essencials o testificant, si escau, en el procés corresponent contra aquells autors.

El primer requisit fa referència al fet que la via d'entrada de la persona al nostre país s'ha d'haver produït de forma irregular, o que la seva situació administrativa sigui irregular després d'haver entrat legalment al país. El segon condiciona la concessió del permís de residència o l'ajuda per al retorn voluntari a la denúncia o a la col·laboració amb les autoritats. En la pràctica, tot i que la lletra de l'article parla de "denúncia o col·laboració", s'exigeix que hi hagi una denúncia. Fet que exclou aquelles dones que no interposin formalment una denúncia, d'un permís de residència per circumstàncies excepcionals. A més l'article exigeix que la persona proporcioni dades essencials o testifiqui contra els autors i ajudi a desarticular una xarxa criminal organitzada.

Requisits que no contempla la llei

Als requisits previstos en l'article s'hi afegeixen en la pràctica els següents: la persona víctima del delictes de tràfic o del tràfic il·lícit d'immigrants ha d'haver interromput qualsevol contacte amb la xarxa que l'ha traficada i/o sotmesa a explotació. En els casos de tràfic amb finalitats d'explotació sexual, s'exigeix a més que la persona es desvinculi totalment del món de la prostitució. Més enllà d'aportar informació essencial per a la desarticulació d'una xarxa a través d'una denúncia, s'exigeix que la col·laboració s'estengui a tots aquells tràmits o diligències que siguin requerits, ja sigui per la policia o per les autoritats judicials, al llarg del temps. La policia pot rescindir el permís de residència temporal d'un any si en algun moment la víctima deixa de complir els requisits citats.

Al marge de tota protecció

Queden excloses de l'aplicació de l'article les persones que encara que denunciïn i col·laborin amb les autoritats competents: no hagin estat víctimes d'aquests delictes per xarxes criminals organitzades, sinó per persones individuals o grups que no siguin considerats xarxes criminals; no puguin aportar informació essencial sobre els autors o cooperadors del delictes per a la desarticulació de la xarxa; continuïn amb l'exercici de la prostitució per decisió pròpia, encara que sigui de forma autònoma; o no puguin identificar-se amb un passaport en vigor en el moment de sol·licitar el permís.

L'òrgan competent per concedir o denegar els permisos de residència per circumstàncies excepcionals de l'article 59 és la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior. Aquesta pren la decisió en funció de l'informe de la Comissaria General d'Estrangeria i Documentació de la Policia Nacional, amb tota la informació rebuda a través de la declaració de la dona i la investigació de la xarxa.

Sense autorització per a treballar

El permís de residència no comporta de forma automàtica la possibilitat de treballar legalment, tot i que l'article 59 parla de concedir un permís de residència, igual com permís de treball i facilitats per a la seva integració social. És necessari tramitar una autorització per a treballar presentant una oferta de contracte de treball i estar donada d'alta a la Seguretat Social com a treballadora durant com a mínim sis mesos, per a poder passar al règim general de permís de residència i treball, un cop finalitzat el període d'un any.

Tots aquests elements posen de relleu que el tràfic de persones es tracta a Espanya com a un problema d'ordre públic i control de la immigració il·legal, i no des d'una perspectiva de protecció dels drets humans de les víctimes d'un delictes greu. La denúncia i la col·laboració amb les autoritats aportant informació essencial per a la desarticulació de xarxes organitzades és el pas previ a la concessió d'un permís de residència per circumstàncies excepcionals.

Pot una víctima de tràfic obtenir asil?

Gentiana Susaj és llicenciada en Dret, experta en temes de tràfic i d'asil. Des de l'any 2006 coordina la Red Española contra la Trata de Personas i el seu funcionament, des de l'associació ACCEM.

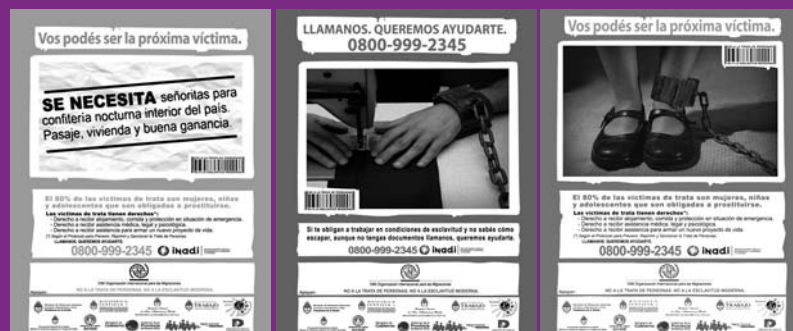
Fa uns dies, parlava amb una víctima de tràfic. Era una entrevista exploratòria sobre la seva situació aquí a Espanya i les raons per les quals no podria tornar al seu país. En la conversa afloraven temes recurrents: la violència soferta, la falta de seguretat, les amenaces que havia rebut per part dels traficants, el temor a la discriminació, etc.

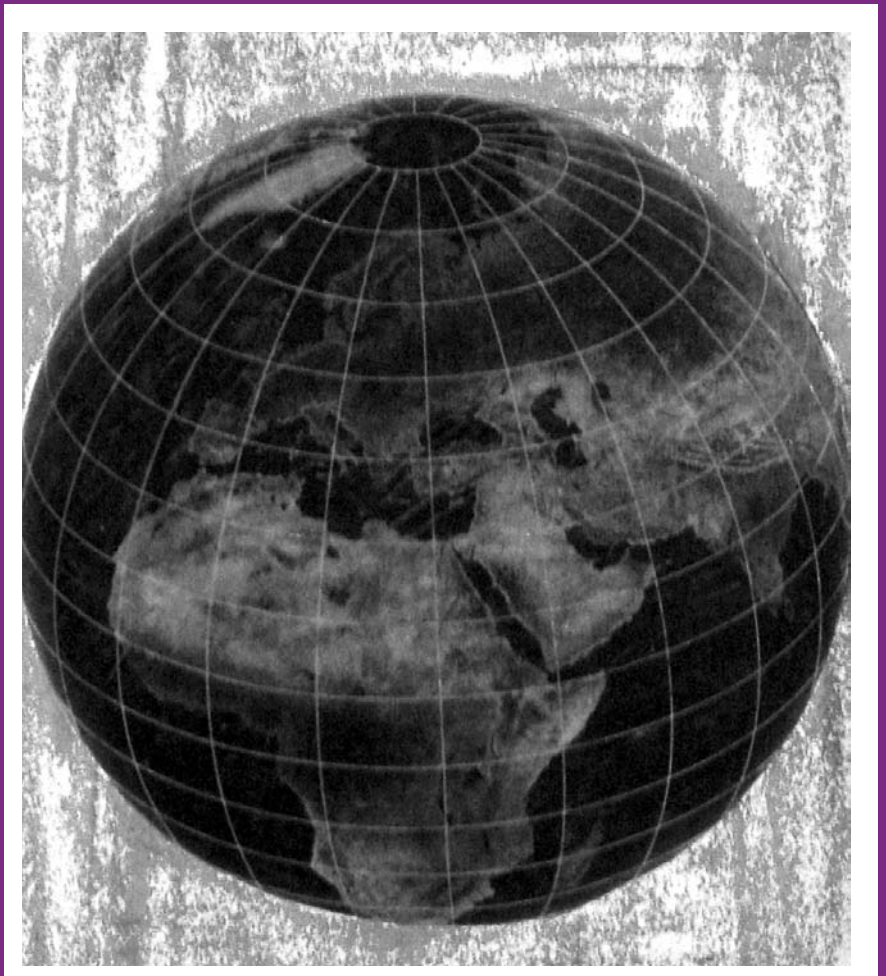
Les seves pors no sonaven diferents a aquelles que expliquen els refugiats. En un moment, li vaig explicar que d'acord amb el que havia viscut i el que temia que li pogués passar si era retornada al seu país, podia sol·licitar asil a Espanya. "Asil polític?" –va reaccionar sorpresa i espantada a la vegada– "no, no, jo tinc a la meua mare al meu país, està malalta i la vull veure un altre cop"... Li vaig comentar més coses sobre l'asil, les raons per les quals es pot sol·licitar i a poc a poc va estar d'acord amb què l'asil era la protecció que necessitava.

Tota persona, ens diu la Declaració Universal dels Drets Humans, té dret a sol·licitar i gaudir del dret d'asil. No obstant, no existeix el deure correlatiu dels estats de concedir-lo. D'aquesta tensió inconclusa depèn el futur de milers de persones al món. Hi ha un marc jurídic internacional i nacional que defineix qui són susceptibles d'asil, els seus drets i obligacions, però falta creativitat per atrevir-se a aplicar aquesta noció vella a categories *noves* de refugiats i persones que mereixen protecció internacional, com les víctimes de tràfic.

La Convenció de Ginebra de 1951 diu que un refugiats és una persona que es troba fora del seu país a causa d'un temor fundat de ser perseguida per motiu de la seva raça, religió, nacionalitat, pertinença a determinat grup social o opinió política i que, a causa d'aquest temor, no pot o no vol obtenir protecció de les seves autoritats. D'altra banda, el respecte dels drets humans, especialment a Europa, ha donat com a resultat la prohibició del retorn al seu país d'aquelles persones que tinguin un risc real de ser sotmeses a tortura o a tracte cruel inhumà o degradant (protecció subsidiària o complementària).

Aquests aspectes de la protecció internacional podrien ser aplicables a les víctimes de tràfic, no obstant, encara estem lluny de comptar amb un sistema uniforme, eficient i específic de protecció a aquestes víctimes. Des de la perspectiva d'ordre públic, la dona és víctima d'un delictes i pot ser útil per a la detenció, enjudiciament i condemna dels criminals. Des de la immigració il·legal, la víctima és una persona que ha de ser retornada al seu país d'origen, encara que hi hauria d'haver certes garanties en el retorn. I des de la perspectiva dels drets humans, els drets de les víctimes han de ser respectats sempre. Entre les esquerdes d'aquestes perspectives, la situació de milers de víctimes es fa insostenible.

L'asil com a protecció

Des de fa alguns anys va adquirint força la idea d'aplicar instruments de protecció dels drets humans, com l'asil, en la defensa de les víctimes. Les normes relatives a l'asil tenen preeminència sobre, per exemple, les de caràcter migratori. És interessant ressaltar que en els instruments internacionals aplicables a Espanya sobre la lluita contra el tràfic de persones, sempre es contempla una clàusula per la qual s'afirma la preeminència i l'especificació del règim de protecció internacional que atorga l'asil.

L'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) aplica la definició de refugiat a les víctimes del tràfic de persones i a les persones que estan en risc de ser víctimes del tràfic. La Convenció de Ginebra de 1951 no es referia a la persecució per motius de gènere, ni a la situació de les víctimes del tràfic, però la seva interpretació per part dels estats i tribunals superiors des de la seva elaboració inclou el gènere dintre la categoria protegida *d'aquelles persones amb temor fundat de persecució per la seva pertinença a un determinat grup social*.

Quan s'estigui en presència d'una víctima que assenyali el temor a tornar al seu país, s'hauria d'analitzar el seu possible dret d'asil des del començament del cas. I si hi ha indicis que la seva vida, integritat o llibertat puguin estar amenaçades si és retornada al seu país, podria i hauria d'efectuar-se una sol·licitud d'asil. Per això, seria convenient consultar amb organitzacions que tinguin experiència en matèria d'asil per fer una anàlisi tècnica adequada i el seguiment del cas.

No obstant, el benefici del dret d'asil per a les víctimes de tràfic continua sent percebut com una cosa nova. A Espanya, fins ara, les autoritats només han atorgat asil, en la seva vessant de protecció subsidiària, a algunes víctimes. En certa manera, s'ha de superar no només el mite que tenia la víctima a qui entrevistava (com la majoria de les persones) que els refugiats són persones amb problemes polítics. També s'haurà de superar la creença que actualment hi ha protecció a les víctimes com a víctimes, ja que només se les protegeix com a col·laboradores de la justícia. S'ha d'insistir que la defensa dels drets humans de les víctimes és el criteri principal, com no pot ser d'altra manera en un Estat que s'ha adherit a la pràctica totalitat de convenis internacionals de drets humans. I s'haurà de seguir avaluant cada cas fins que, com passa ja en altres països, se'ls reconegui l'asil, sempre que la situació de la víctima de tràfic s'emmarqui en les definicions legals ja citades.

N1 Proyecto ESPERANZA rep el premi ALANDAR

La revista ALANDAR, tal com va fent des de fa 24 anys, va lliurar els premis que porten el seu nom el passat mes de juny. El tercer premi reconeixia la feina de les religioses Adoratrius i Oblates en la seva tasca respectiva al capdavant del Proyecto ESPERANZA, i del Proyecto ENCUENTRO de Almeria, que dona suport a dones que exerceixen el treball sexual. "Dos projectes molt necessaris, en els quals es treballa per la dignitat i la llibertat d'aquestes dones". Aquest any, el primer premi es va concedir a la parròquia de San Carlos Borromeo de Vallecas, "perquè s'ha convertit per a molts en el far que impulsa i encoratja la vida de la fe en el compromís del dia a dia amb els més pobres i exclosos malgrat les dificultats". I el segon premi va ser per a l'Ajuntament de Rivas-Vaciamadrid, "per la seva tasca social i perquè va organitzar el II Fòrum de les Migracions i organitzarà el III".

N2 Com treballem amb les dones?

Durant l'any 2006, el Proyecto ESPERANZA, amb la col·laboració del Proyecto SICAR de Barcelona, que treballa amb dones en situació d'exclusió social en prostitució o víctimes del tràfic, ha fet una investigació d'impacte sobre les dones ateses entre els anys 2000 i 2005. L'objectiu d'aquest estudi és avaluar l'efecte que té sobre les dones el treball d'intervenció de l'organització i poder millorar els models d'actuació dels diferents equips que treballen en el Proyecto. Els resultats i les conclusions es publicaran en un informe titulat *Situació actual d'accés a drets fonamentals de les dones ateses com a víctimes del tràfic*, que es presentarà pels volts del 25 de novembre amb motiu del Dia internacional de la no violència contra les dones.

N3

A la xarxa de centres de la CAM

El Proyecto ESPERANZA gestiona, des del mes de juny, després de firmar un contracte amb la Comunitat de Madrid (CAM), un *Recurs d'acolliment i atenció integral de dones víctimes de les xarxes de tràfic de persones amb finalitats d'explotació sexual a la CAM* per oferir els serveis següents:

1. Allotjament temporal, amb l'oferiment d'un projecte global d'intervenció social que permeti a aquestes dones poder-se recuperar integralment i portar a terme una vida autònoma.
2. Serveis de recolzament jurídic, psicosocial, sociolaboral i de mediació sanitària durant el procés d'acollida i, posteriorment, durant com a mínim un any.
3. Accions de formació i sensibilització amb els principals agents implicats (forces i cossos de seguretat de l'Estat, policia local, organitzacions no governamentals, serveis socials, ambaixades i consolats, etc.)

Aquest recurs està integrat en la Red de Centros y Servicios para Mujeres de la Comunitat de Madrid, que depèn de la Consejería de Empleo y Mujer (Dirección General de la Mujer) i dona compliment al que estableix la *Llei integral contra la violència de gènere de la Comunitat de Madrid*, Llei 5/2005, que recull dins del concepte de violència de gènere, el tràfic o afavoriment de la immigració clandestina de dones amb finalitats d'explotació sexual, i posa a disposició d'aquestes víctimes un recurs específic i especialitzat per a la seva atenció (article 16.2 de la Llei Autònoma).

N4 Asil per motius de gènere

Amb motiu del Dia Mundial del Refugiat, el passat 20 de juny, la Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR) va organitzar unes jornades dedicades a la *Violència de gènere i el dret d'asil*. Durant més d'una setmana, representants de diverses organitzacions van analitzar la situació de vulneració dels drets humans de les dones a diferents parts del món, i els motius pels quals es veuen obligades a fugir dels seus països pel sol fet de ser dones. Recentment, la *Llei per a la igualtat de dones i homes*, que va entrar en vigor el 24 de març de 2007, va modificar la legislació d'asil, que protegirà les dones estrangeres perseguides per motiu de gènere, en concret: les dones que han sofert tràfic per a la prostitució forçada, explotació sexual, persecució motivada per la seva orientació sexual i la seva identitat de gènere, abusos sexuals com a arma de guerra, mutilació genital, crims "d'honor" o altres violacions greus dels seus drets fonamentals per ser dones.

N5 El mateix asil a tota la Unió Europea (UE)

El Parlament Europeu va aprovar el passat mes de juny per 460 vots a favor, 63 en contra i 5 abstencions un informe que demana la introducció d'un estatut de refugiat únic per als 27 estats membres de la UE. Els eurodiputats també incideixen en la necessitat de millorar la presa de decisions, en què es respecti el principi de "no devolució" per a aquelles persones que puguin sofrir riscos greus si són retornades al seu país, i en la importància de l'avaluació individual de cada sol·licitud d'asil. El text propugna un reforç de la confiança mútua, que constitueix "la pedra angular per a l'establiment del sistema d'asil", un procediment únic d'asil, l'establiment d'una base de dades comuna, la formació de funcionaris, i l'aclariment de les funcions del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees i de la Comissió. Aquestes mesures garantirien la qualitat dels procediments i incrementarien la confiança de l'opinió pública en la gestió de l'asil, cosa que facilitaria un procés menys contradictori i més eficient.

<http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress>

N6

Millorant el nostre treball en xarxa

El passat mes de maig es va celebrar a Sierra Nevada, Granada, una trobada nacional dels projectes d'acció social de la Congregació d'Adoratrius amb l'objectiu de fer passos cap a un treball en xarxa. En la reunió hi van participar 46 persones, religioses i laics de 20 projectes de tota Espanya. Tots tenen en comú la seva tasca en favor de la dona en situació de marginació o exclusió social, especialment dones víctimes de violència de gènere en l'àmbit familiar, prostitutes i marginades,

víctimes del tràfic de persones amb finalitats d'explotació, i en situació d'exclusió per problemes de drogodependència. La finalitat de la trobada era identificar objectius comuns per al treball en xarxa, elaborar un model de treball a seguir i planificar i posar en marxa un pla de treball operatiu per al primer any. Per

això es va acordar construir un model d'intervenció compartit, formar conjuntament els equips, elaborar eines comunes com ara protocols d'admissió i derivació, i coordinar centres, gestió i captació de fons.

N7 Premi al Proyecto OASIS de Huelva

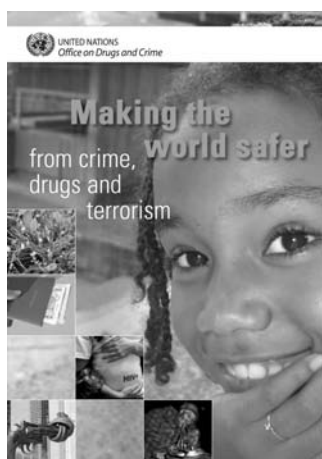
El Comissari en Cap Provincial de Huelva va lliurar el passat mes de juny, en nom del Subdelegat del Govern, una placa de reconeixement com a "Ciudadà Exemplar" al Proyecto OASIS de les Adoratrices de Huelva, per la seva "col·laboració incondicional, desinteressada i eficaç" amb el Cos Nacional de Policia a favor de les dones víctimes del tràfic amb finalitats d'explotació. El Proyecto OASIS treballa a Huelva desenvolupant un programa d'integració social i suport a la dona en situació de marginació o exclusió social, especialment víctima del tràfic. Ofereix a les dones acollida en tres fases (acollida, comunitària i inserció social), formació a través de cursos i tallers, atenció a la salut, atenció jurídica i inserció laboral. Al mateix temps es presta una atenció especial a la dona que encara continua en la prostitució perquè no se sent amb capacitat per abandonar la seva situació de marginació, per això es visiten les zones i els llocs on exerceixen aquesta activitat.

Assistència legal a la web

N8

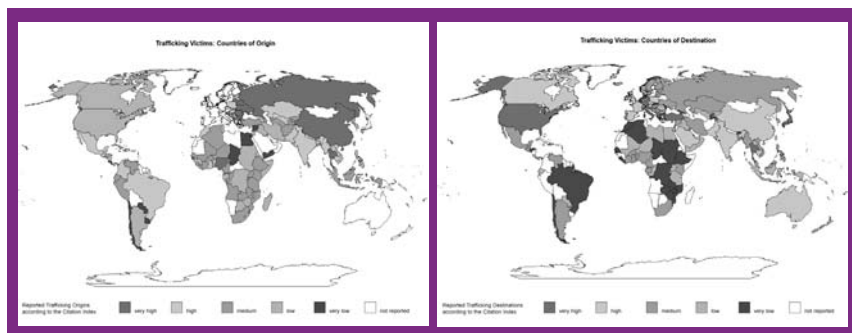
L'Aliança Global contra el Tràfic de Dones (GAATW, per les seves sigles en anglès) llança una nova eina de comunicació especialitzada, amb l'objectiu de crear una plataforma per a organitzacions i juristes que proporcionen assistència legal a víctimes del tràfic. La iniciativa respon a les recomanacions realitzades en la *Trobada global sobre l'accés a la justícia de 2006*, i a la necessitat de tots aquells que proporcionen aquest tipus d'assistència de comptar amb un mecanisme simple per rebre, compartir i analitzar informació rellevant i actualitzada sobre diferents iniciatives dins de l'àrea geogràfica de la GAATW. Aquest butlletí es pot trobar mensualment a www.gaatw.org

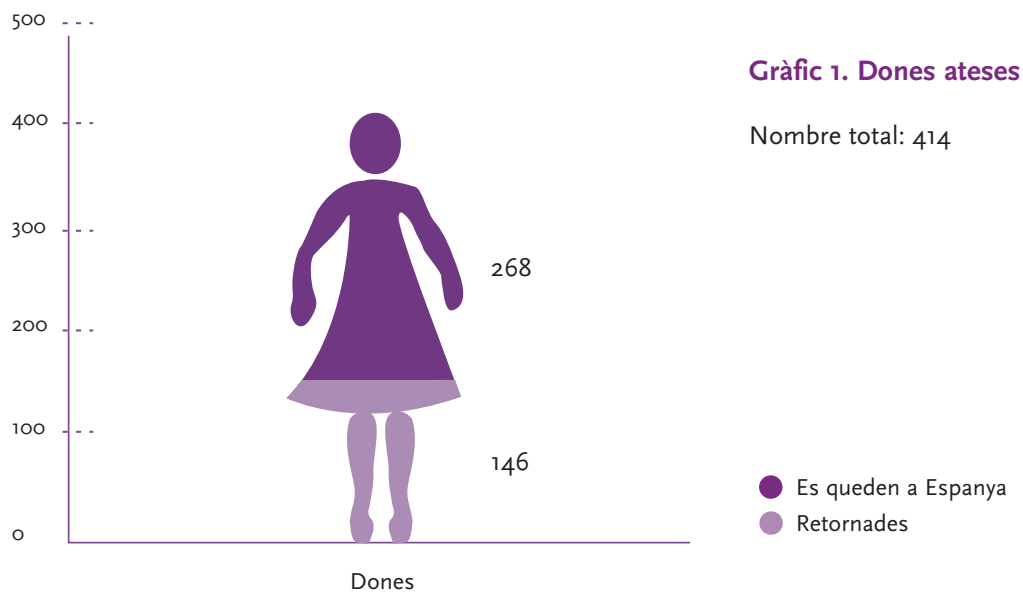
Iniciativa global contra el tràfic N9

El 26 de març de 2007, l'Oficina de Nacions Unides contra la Droga i el Delicte (ONUDD), juntament amb altres agències de Nacions Unides, governs i ONG va llançar a Londres la *Iniciativa Global per a la Lluita contra el Tràfic de Persones*. La data coincidia amb el segon centenari de l'abolició del comerç transatlàntic d'esclaus. L'objectiu de la Iniciativa global és acabar amb el tràfic de persones i la nova esclavitud. Per això es pretén en primer lloc, conscienciar l'opinió pública sobre el problema; i en segon lloc, coordinar els esforços que en aquesta línia ja estan fent grups internacionals i nacionals, governs i ONG. Una sèrie d'actes a tot el món culminaran a Viena amb una *Conferència Internacional sobre el Tràfic de Persones*, del 27 al 29 de novembre de 2007. A Àustria es marcaran les línies d'actuació a seguir per prevenir el tràfic de persones, que es basaran en tres temes fonamentals: 1) la vulnerabilitat de les persones i els factors de risc que fan que un pugui ser víctima del tràfic. 2) L'impacte i el cost humà que suposa en les persones haver estat víctimes. 3) les iniciatives que s'han de prendre per lluitar mundialment contra aquest problema.

www.unodc.org/unodc/es

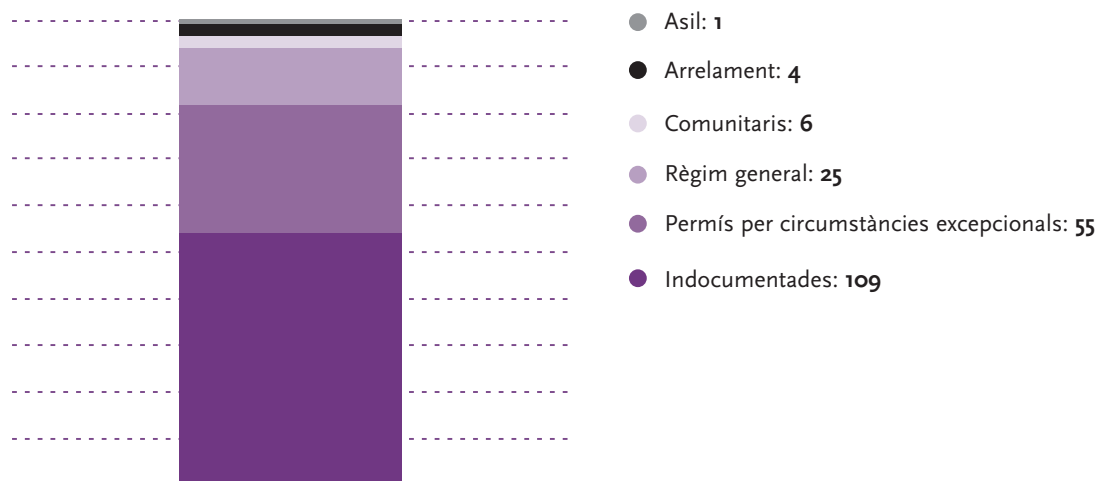

A través de les dades del Proyecto ESPERANZA, presentem els diferents mecanismes existents per normalitzar la situació legal de les 268 dones que van decidir quedar-se a Espanya (un 65% del total), tenint en compte la seva situació individual.

Del 65% de les dones, 103 van haver de tramitar documents nous per a acreditar la seva identitat, a efectes de regularitzar la seva situació a Espanya.

68 de les 268 dones van ser derivades a altres projectes. La via de regularització de les 200 restants es detalla a continuació:

En el moment que 109 dones es van donar de baixa del projecte, no tenien opció a regularitzar la seva estada a Espanya. La majoria d'aquestes dones correspon als primers anys, 1999-2001, en els quals l'article 59 amb prou feines s'entreveia i se'n desconeixia l'aplicació efectiva.

Nieves Rodríguez, religiosa Adoratriu, psicòloga i pedagoga, treballa amb dones víctimes del tràfic a Itàlia des de 1995, any en què va iniciar el "Proyecto KAIRÓS" a Bèrgam. Pertany a la Coordinadora Nacional de Lluita Contra el Tràfic de Càritas Italiana.

Itàlia, passos per a combatre el tràfic de persones

El tràfic de persones és un dels fenòmens més preocupants del nostre temps. Les intervencions legislatives aptes per a frenar l'avenç desenfrenat d'aquest fenomen continuen intentant tenir un espai en les espesses xarxes del que cada cop més s'està transformant en un problema social.

Itàlia intenta combatre el tràfic de persones des de diversos fronts i amb instruments diversos, amb mesures diversificades d'assistència i d'integració social destinades a l'alliberament de les víctimes, i amb instruments dirigits a perseguir i reprimir, on sigui possible, les conductes il·lícites dels explotadors. La legislació italiana es col·loca en l'àmbit d'una sèrie d'instruments i convencions internacionals de les Nacions Unides i de la Unió Europea, amb la finalitat de crear una més gran harmonia i cooperació en les intervencions contra el tràfic de persones.

Protecció de la víctima encara que no hi hagi denúncia

L'ordenança italiana conté una sèrie de normes que, també en virtut de recents modificacions i integracions, són en gran mesura idònies per a la prevenció i la lluita contra el tràfic de persones. Els instruments normatius giren especialment entorn de l'article 18 del text únic de les disposicions que concerneixen a les matèries d'immigració i normes sobre la condició de l'estranger (*Decret Legislatiu 286/1998*) i sobre la *Llei 228/2003*.

Aquest text, modificat per la *Llei Bossi-Fini 189/2002*, es proposa tres objectius: combatre l'emigració clandestina, implantar una política d'ingressos legals limitats, programats i regulars, i posar en marxa processos d'integració realistes per a nous immigrants legals i per als estrangers ja residents regularment a Itàlia.

És l'article 18 i el seu reglament d'aplicació el que constitueix un dels primers instruments a través dels quals l'Estat italià intenta posar remei al fenomen del tràfic de persones. Aquest article és una mesura específica, que consisteix a concedir permís de residència, *permesso di soggiorno*, a través d'un doble recorregut, jurídic i social. La concessió d'aquest permís ve donada a aquelles persones estrangeres en les quals s'hagi verificat una situació de violència o d'explotació greu realitzada per organitzacions criminals que cometen delictes inherents a la prostitució. El permís, amb una durada de sis mesos i renovable per un any, és de caràcter especial, ja que es concedeix per a permetre a l'estranger sortir de la violència i dels condicionaments de les organitzacions criminals, i perquè participi en un programa d'assistència i integració social, sense obligació de denúncia per part de les víctimes.

La sol·licitud d'aquest permís requereix que la persona estrangera accepti participar en un programa d'assistència i integració social. Aquest programa inclou l'accés als serveis d'assistència, la possibilitat de crear una activitat de treball a través dels serveis institucionals encarregats d'això, la inscripció en la llista de demandants d'ocupació i el desenvolupament de treball per compte d'altri.

Les dues característiques principals de la norma italiana són: primer, la possibilitat d'integració social de l'estranger, interrompent tota connexió amb el passat i amb els motius inicials de la seva presència irregular a Itàlia; i segon, la possibilitats d'adreçar-se inicialment als serveis socials o a entitats i organitzacions no governamentals amb un acostament més àgil i menys traumàtic que una denúncia a la policia judicial.

La possibilitat d'accedir a un programa social (que la major part de vegades està destinat a desembocar en el procés judicial), representa una acció de suport a les víctimes, perquè crea una relació de confiança no només amb les associacions d'ajuda sinó també amb les institucions, i és un incentiu per a una col·laboració judicial posterior.

Augment de les penes per als traficants

Amb la *Llei 228/2003* s'intenta augmentar i fer més incisiva, sota el perfil de la prevenció i de la repressió penal, la resposta de l'Estat a les organitzacions que dirigeixen el tràfic de persones amb finalitats d'explotació. En efecte, preveu una definició més detallada d'algunes figures delictives, precisament d'aquelles de reducció a esclavitud, delictes ja presents al Codi Penal. Es confirma així el reconeixement, ja sancionat internacionalment, del fenomen del tràfic com a forma contemporània d'esclavitud i de greu violació dels drets fonamentals de l'individu.

La nova llei preveu un enduriment de la pena, fixada en la reclusió de 8 a 20 anys, amb la possibilitat d'augment en el cas de víctimes menors o quan l'esclavitud tingui com a finalitat l'explotació en la prostitució.

L'article 13 d'aquesta llei garanteix un programa d'assistència especial que assegura de forma temporal l'accés a condicions adequades d'allotjament, alimentació i assistència sanitària. Si la víctima del delictes és estrangera, s'apliquen les disposicions de l'art. 18, citades abans. Aquest programa d'assistència utilitza fons específics de "mesures contra el tràfic".

Residència per a les víctimes que fugen del tràfic

El passat 28 de maig, el Ministeri de l'Interior es va dirigir per circular a totes les comissaries d'Itàlia i a tots els governadors civils donant instruccions relatives a matèries sobre immigració, en concret sobre els permisos de residència per motius de protecció social. Aquesta circular fa més homogènia

l'actuació de les comissaries, agilita l'obtenció dels permisos de residència i, a més, reivindica que el primer deure que té l'Estat és fer-se càrrec de la víctima i de la seva família perquè no corrin riscos. Es tracta d'una circular que sol·licita a totes les comissaries que concedeixin el permís a qui ha abandonat els seus explotadors i es disposa a seguir un programa d'integració.

Los lentos pasos hacia la regularización

Escapar d'una xarxa és el primer pas que les víctimes de tràfic han de fer. En no tenir papers, moltes tornaran al seu país de manera voluntària, o perquè no han facilitat dades rellevants per a desarticular la xarxa que les explotava. Tant si col·laboren amb l'administració com si sol·liciten asil l'espera per a la regularització és massa llarga per als qui necessiten començar de nou.

Els lents passos cap a la regularització

A CEAR (Comisión Española de Ayuda al Refugiado) em van dir que havia d'explicar tot el que m'havia passat al meu país, com havia vingut a Espanya, qui m'havia ajudat amb el viatge. I jo els ho vaig explicar tot.

La meva advocada em va explicar que per a sol·licitar asil m'havia d'entrevistar amb un senyor i explicar-li el que m'havia passat. Per a mi va ser molt dur sol·licitar asil, perquè el que m'ha passat no m'agrada explicar-ho, perquè ha estat una experiència molt difícil. Però com que tenia la meva advocada, que m'ho havia explicat tot molt bé, per això ho vaig fer.

A l'entrevista a l'oficina d'asil em vaig sentir molt malament, perquè el senyor estava molt nerviós i em preguntava molt "per què?". Vaig acabar plorant. El que m'ha passat és veritat, però el senyor em preguntava que per què vaig acceptar una oferta d'una persona que no conec. Jo li deia que al meu país hi ha moltes dificultats de diners i per a aconseguir feina, i és difícil viatjar a Europa. Tenia una feina com a model que m'agradava molt, i una noia, en qui jo tenia molta confiança, em va dir que podia venir amb mi a Europa per a continuar amb la meva feina de model. Jo hi estava molt interessada, perquè pensava que podia continuar amb la meva feina a Europa, guanyar diners i portar amb mi la meva mare. Sí que em va espantar que la noia em digués que no ho podia explicar a ningú, ni a la meva família, ni a la meva mare. Vaig estar molt preocupada per això.

Després de l'entrevista em van dir que havia de donar les empremtes dels meus deu dits i em van donar un paper com a sol·licitant d'asil. El meu procés ara és a l'administració i m'han de donar una resposta. Si hi estan d'acord em

donaran un carnet groc i això em permetrà treballar a Espanya. El que passa és que això no és gens fàcil i estic molt preocupada perquè no sé quina resposta em donaran.

El més dolent de tot és que no puc tornar mai més al meu país, em quedaré aquí a Espanya fins no sé quan. Em sento una mica malament per no poder tornar al meu país per a visitar a la meva família. Però no m'agradaria tornar al meu país perquè no hi ha res que em doni un benefici, hi ha moltes dificultats de feina i de diners. I després del que em va passar, tinc molta inseguretat. La dona que em va portar sap on és casa meva, ho sap tot, i no sé què vol de mi ara. Aquí, sí que em sento segura.

L'asil és una via bona de regularització per a mi, perquè el que m'ha passat està molt malament. I jo necessito estar segura, perquè a més sóc molt jove i no sabia res de la vida. A part, si me'l donen, tindrè la meva residència i treballaré com a dona regular aquí a Espanya. Podré fer tot el que vull, podré tenir una vida normal. A mi em sembla bé.

Tenia altres opcions com denunciar, però com que no sabia detalls, no ho he pogut fer. No em recordo del carrer, perquè com que vaig estar tres mesos tancada a l'habitació sense sortir, no sabia res. El dia que em vaig escapar me'n vaig anar del carrer molt ràpid i em vaig posar a córrer i no pensava en res, ni en parlar amb la policia.

A altres dones els diria que has d'aguantar molt, com jo, i tenir molta força. No és fàcil, és molt dur explicar la teva història, tota la veritat, però és necessari.

R.D. Congo. 1 any i 3 mesos a Espanya

Seguim amb el testimoni d'una dona que va obtenir el permís de residència per circumstàncies excepcionals per col·laboració amb l'administració.

La il·lusió per la regularització

Després de fer la denúncia contra els que m'han traficant, a la policia em van informar que si em volia quedar a Espanya se'm donaria un permís de residència; i, si tenia sort, podria aconseguir un permís de treball i refer la meva vida. No m'esperava res d'això, quan vaig anar a la policia només volia posar la denúncia i que anessin a la presó els que m'havien fet mal. Quan em van dir això em vaig il·lusionar pensant que les coses canviarien i que tindria una oportunitat única. Pensava que molt aviat, molt aviat, tindria un permís de residència, però això no va passar. Hi ha molts tràmits i burocràcia, que fan que les coses tardin. Tenim pressa a refer les nostres vides i, encara que siguin uns mesos, sembla una eternitat.

A la recerca del permís de treball

Ara que tinc el permís de residència, estic lluitant per treure'm el permís de treball. He d'aconseguir que em facin una oferta i que el Ministeri em concedeixi el permís de treball. Però em resulta molt reconfortant saber que sóc legal i que tinc les mateixes oportunitats que qualsevol, que puc lluitar i aconseguir el que jo vull.

La llarga espera

La via de regularització està bé, estem ben informades. Però s'han de posar al nostre lloc, perquè som "il·legals" i és molt difícil trobar feina si no tens papers, referències personals, i hi ha vegades que mai no has treballat en la neteja i són les feines que es troben. Estem sense diners, sense roba, i encara que guanyem alguna cosa, és molt poc, i també les nostres famílies necessiten que els enviem diners. A més, estem espantades, amb l'ànima malalta, emocionalment malmeses i no dominem bé l'idioma.

Jo demanaria...

A l'administració que, ja que ens concediran el permís perquè la llei ens ho garanteix, que la burocràcia fos menor. Que no necessiten confirmar tantes vegades les dades, perquè la policia ja ha fet tot el procés quan envia els nostres papers juntament amb l'informe. I que ja al principi ens agafin les empremtes, perquè quan ens truquen per recollir la targeta només l'haguem de recollir i que llavors no s'hagin de deixar les empremtes i esperar uns altres 30 dies, quan ja és segur que tenim concedida la targeta de residència.

A altres dones

Que tinguin fe i paciència, perquè encara que haguem sofert un cop dur, seguim vives. I aconseguim èxits en escapar, en denunciar, i no vam ser deportades. I que hi ha una llum, una esperança de millorar, que el procés es fa molt "poco a poco", com diuen els espanyols. Però a poc a poc aconseguirem el nostre objectiu més gran, que és vèncer, i aconseguir millorar les nostres vides i les d'aquells a qui estimem, que per ells estem aquí.

Brasil
6 mesos a Espanya

Permís de residència per col·laboració amb les autoritats

Aquelles persones que es troben a Espanya de forma irregular, com a conseqüència d'haver estat víctimes d'un delictes de tràfic de persones amb finalitats d'explotació o de tràfic il·lícit d'immigrants, tenen opció, si es volen quedar a Espanya, de sol·licitar un permís de residència per circumstàncies excepcionals, sempre que amb la seva denúncia aportin dades essencials que contribueixin a la desarticulació de la xarxa, d'acord amb l'article 59 de la Llei d'estrangeria.

1 --- Requisits per a poder acollir-se a l'article 59

- Interposar una denúncia que porti informació essencial per a la desarticulació d'una xarxa criminal organitzada, dedicada al tràfic de persones o al tràfic il·lícit d'immigrants.
- Col·laborar de forma continuada amb les autoritats de la policia i judicials en totes les diligències.
- Trencar qualsevol contacte amb la xarxa de tràfic de persones.
- Abandonar, en el seu cas, l'entorn de la prostitució.

2 --- Com i on formalitzar la sol·licitud del permís

- Emplenar l'imprès de sol·licitud del permís (model oficial).
- Aportar fotocòpia del passaport en vigor i tres fotografies.
- Presentar la documentació davant el grup de policia o de Guàrdia Civil que estigui portant a terme la investigació del cas.

3 --- Com és el procediment de concessió

- El grup que porta a terme la investigació del cas emet un informe, adreçat a la Comissaria General d'Estrangeria i Documentació de la Policia Nacional, a efectes de deixar constància de la col·laboració amb les autoritats de la víctima del delictes i de la rellevància de la informació que aporta a efectes de desarticular una xarxa.
- La Comissaria General d'Estrangeria i Documentació avalua la informació aportada i emet un informe adreçat a la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior, òrgan que finalment pren la decisió sobre la denegació o la concessió del permís.

4 --- Durada del permís i possibilitat de revocació

- El permís de residència que s'atorga és de caràcter excepcional, es concedeix per un període d'un any i en principi no és renovable. Al finalitzar el període de validesa podrà sol·licitar un permís de residència i treball del règim general, sempre que es trobi treballant de forma regular.
- Les autoritats poden revocar el permís per circumstàncies excepcionals, si verifiquen que la víctima ha deixat de complir els requisits exigits per l'article 59.

5 --- Necessitat de sol·licitar autorització per a treballar

- Després de la concessió del permís de residència, la dona haurà d'obtenir, tan aviat com sigui possible, una oferta de contracte de treball per a poder tramitar una autorització per a treballar.
- La validesa de l'autorització per a treballar està condicionada a la durada del permís de residència.
- Finalitzat el termini de validesa del permís (un any), la dona podrà obtenir un permís de residència i treball pel règim general, sempre que hagi cotitzat un mínim de sis mesos a la Seguretat Social i estigui donada d'alta com a treballadora (o situació assimilada) en el moment de la sol·licitud.

Proyecto ESPERANZA desenvolupa des de 1999 un programa de suport integral per a dones víctimes del tràfic d'èssers humans amb finalitats d'exploació en la prostitució, el servei domèstic, els matrimonis servils i altres treballs en condicions d'esclavitud. El Proyecto, a càrrec de la Congregació de Religioses Adoratius, compta amb un equip multidisciplinar de professionals.

El nostre objectiu general és combatre el tràfic de dones, a través de la protecció dels drets humans de les víctimes i de la denúncia d'aquesta forma actual d'esclavitud.

Proporcionem suport integral a les dones víctimes d'aquest delictes i fem accions de sensibilització i formació.

**Paraules de la foto
de contraportada:**

permís de residència
circumstàncies excepcionals
desarticulació d'una xarxa
criminal organitzada
col·laboració amb l'autoritat
protecció secundària
informació essencial
acreditació d'identitat
passaport en vigor
permís de treball
oferta de treball
contraprestació
petició d'asil
sol·licitud
targeta
papers

Proyecto ESPERANZA
R.R. Adoratrices
Apartat Postal 50.905
28080 Madrid
Tel. 91 378 01 93
Fax 91 378 21 44
e-mail: voces@proyectoesperanza.org
Web: www.proyectoesperanza.org

Il·lustració de contraportada:
Luis Bravo

Projecte SICAR. R.R. Adoratius
Apartat Postal 23.015. 08028 Barcelona
Mòbil: 679 65 40 88. Fax: 93 491 16 82
e-mail: sicar@proyectosicar.com
Web: www.proyectosicar.com

**permiso de residencia
circunstancias excepcionales
desarticulación de una red
criminal organizada
colaboración con la autoridad
protección secundaria
información esencial
acreditación de identidad
pasaporte en vigor
permiso de trabajo
oferta de trabajo
contraprestación
petición de asilo
solicitud
tarjeta
papeles**

Edita:

Col·labora:

Tradueix:

www.proyectoesperanza.org

CONSEJERIA DE EMPLEO Y MUJER
Comunidad de Madrid

Amb la col·laboració de

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Secretaria per a la Immigració

www.proyectosicar.com